

Az egyházi ének tanításának felmérése intézményvezetők körében

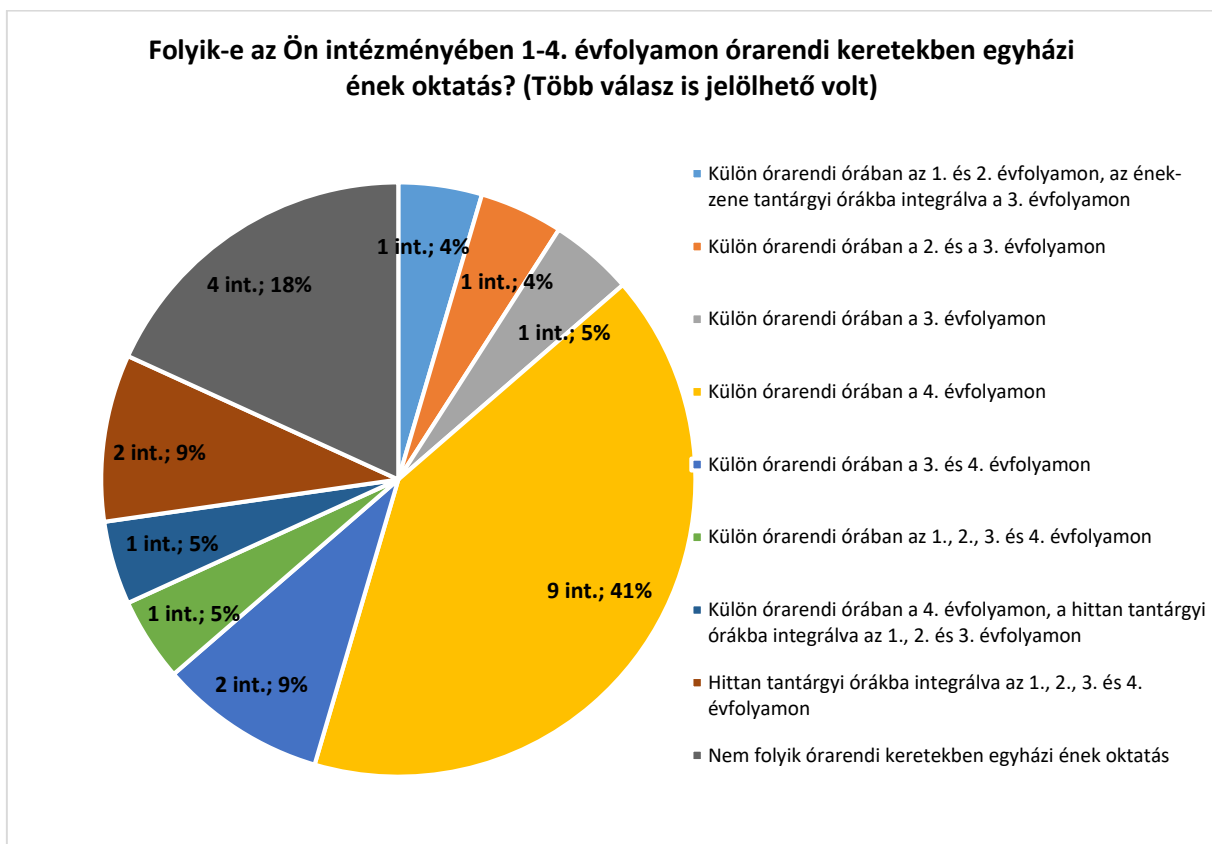
2022. tavasza

Bevezetés

2022 tavaszán a Református Pedagógiai Intézet az Oktatási Szolgálat és a Zsinat egyházzenei vezetője felkérésére egy felmérést indított el abból a célból, hogy információkat szerezzen az egyházi ének tantárgy helyzetéről a tantárgy és kerettantervének jövőbeni fejlesztéséhez. A kitöltésre minden református intézményvezetőt felkérték. A kérdőív online formában volt elérhető. A kérdőívet 28 intézmény vezetője töltötte ki. A kitöltések összesített eredményét adjuk itt közre.

1.a Folyik-e az Ön intézményében 1-4. évfolyamon órarendi keretekben egyházi ének oktatás?

A kérdőívet kitöltő 28 iskola közül 5-ben nincs 1-4. évfolyam, így erre a kérdésre 23 intézményvezető adott választ.

A kérdésre a felsorolt kategóriákból több válasz is bejelölhető volt. Az előforduló többszörös választásokból rövidebb elnevezésű kategóriákat képeztünk (pl.: „Külön órarendi órában 3. és 4. évfolyamon”)

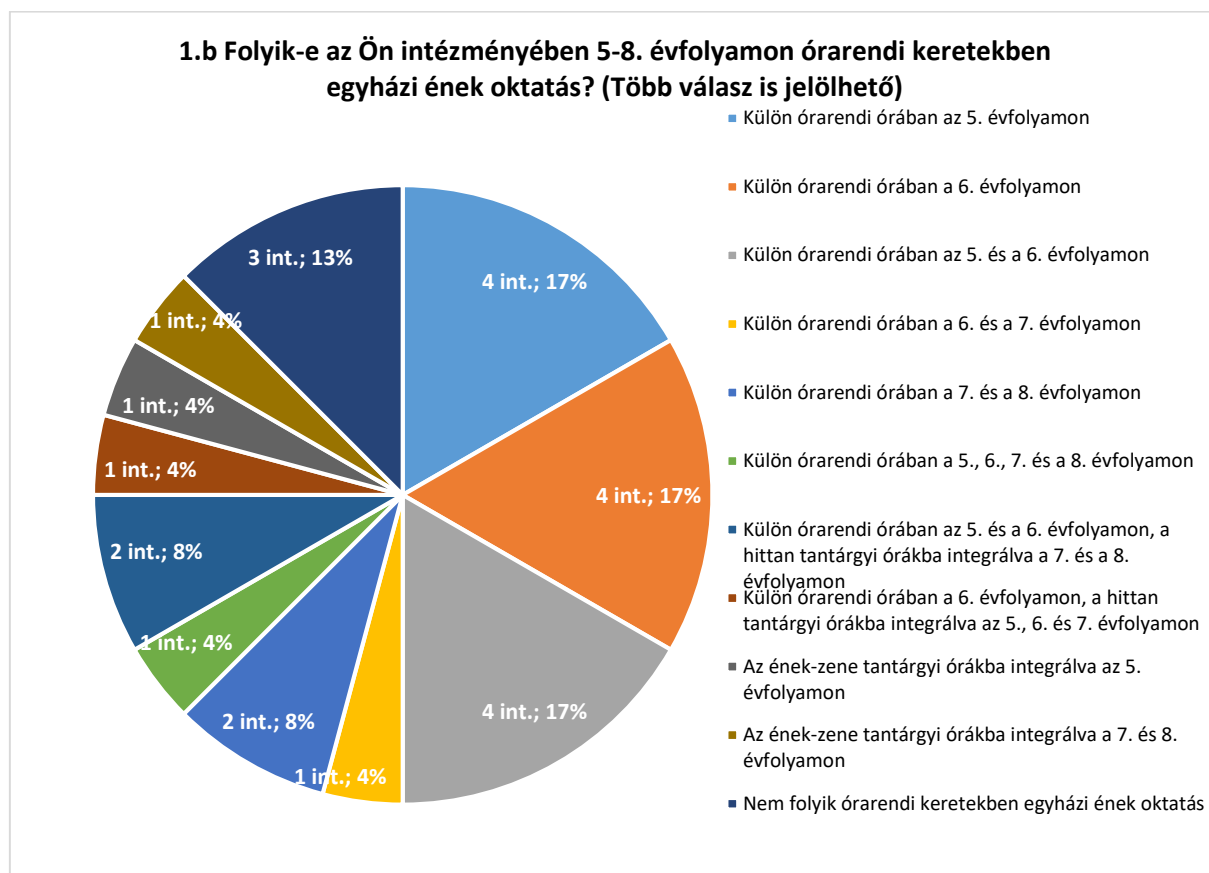
A válaszok alapján nagyon színes képet kaptunk. 1-4. évfolyamon nagyon sok variációban fordul elő egyházi ének oktatása. Túlnyomórészt külön órarendi órákban, de előfordul a hittan, de akár az ének-zene órákba integrált egyházi ének oktatás is.

A leggyakoribb, az intézmények bő harmadában (9 int., 39%) a külön órarendi órában a 4. évfolyamon megvalósuló egyházi zene oktatás. 2-2 intézményben fordul elő a „Külön órarendi órában a 3. és a 4. évfolyamon”, illetve a „Hittan tantárgyba integrálva az 1., 2., 3. és 4. évfolyamon” válasz. Más megoldások csak egy-egy intézményre jellemzők.

Jelentős arányban vannak (18%, 4. int.) azon intézmények ahol a „Nem folyik órarendi keretekben egyházi ének oktatás” válaszlehetőséget adták meg. (A kérdőívben szövegében rövidebben megfogalmazva ez „Nem” kategóriaként szerepelt.)

Itt jegyezzük meg, hogy ezen intézményekben a következő kérdésre adott válaszok alapján kiderül, hogy közülük háromban az 5. és 6. évfolyamon, egyben pedig 6. és 7. évfolyamon külön órarendi órában tanítják az egyházi éneket.

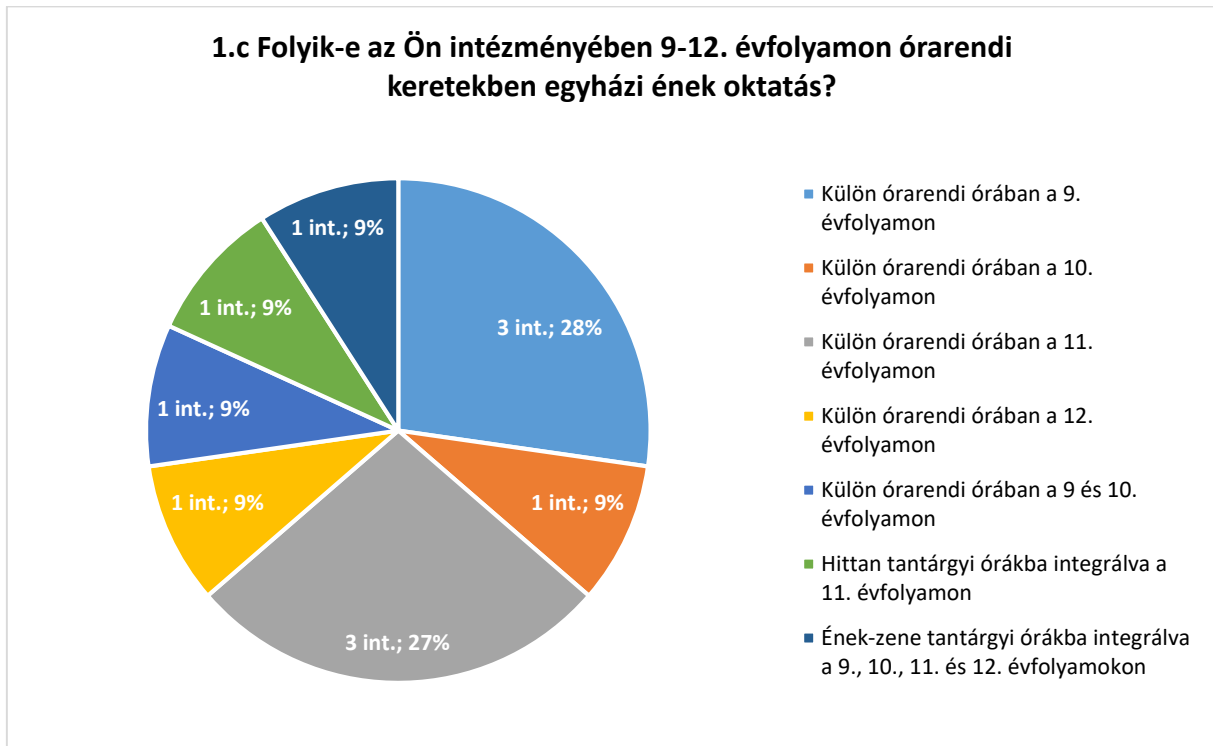
1.b Folyik-e az Ön intézményében 5-8. évfolyamon órarendi keretekben egyházi ének oktatás?

A kitöltő 28 intézmény közül 24-ben van 5-8. évfolyam. Ezekre az évfolyamokra a legjellemzőbb, hogy az 5. vagy a 6. vagy az 5. és 6. évfolyamon külön órarendi órában tanítják az egyházi éneket. (4-4-4 intézmény, ami kategóriánként az összes 17%-a.)

13% azon intézmények aránya (3 int.), ahol az 5-8. évfolyamon nem folyik egyházi ének oktatás. Ezen intézmények mindegyikében ez az 1-4. évfolyamon valósul meg.

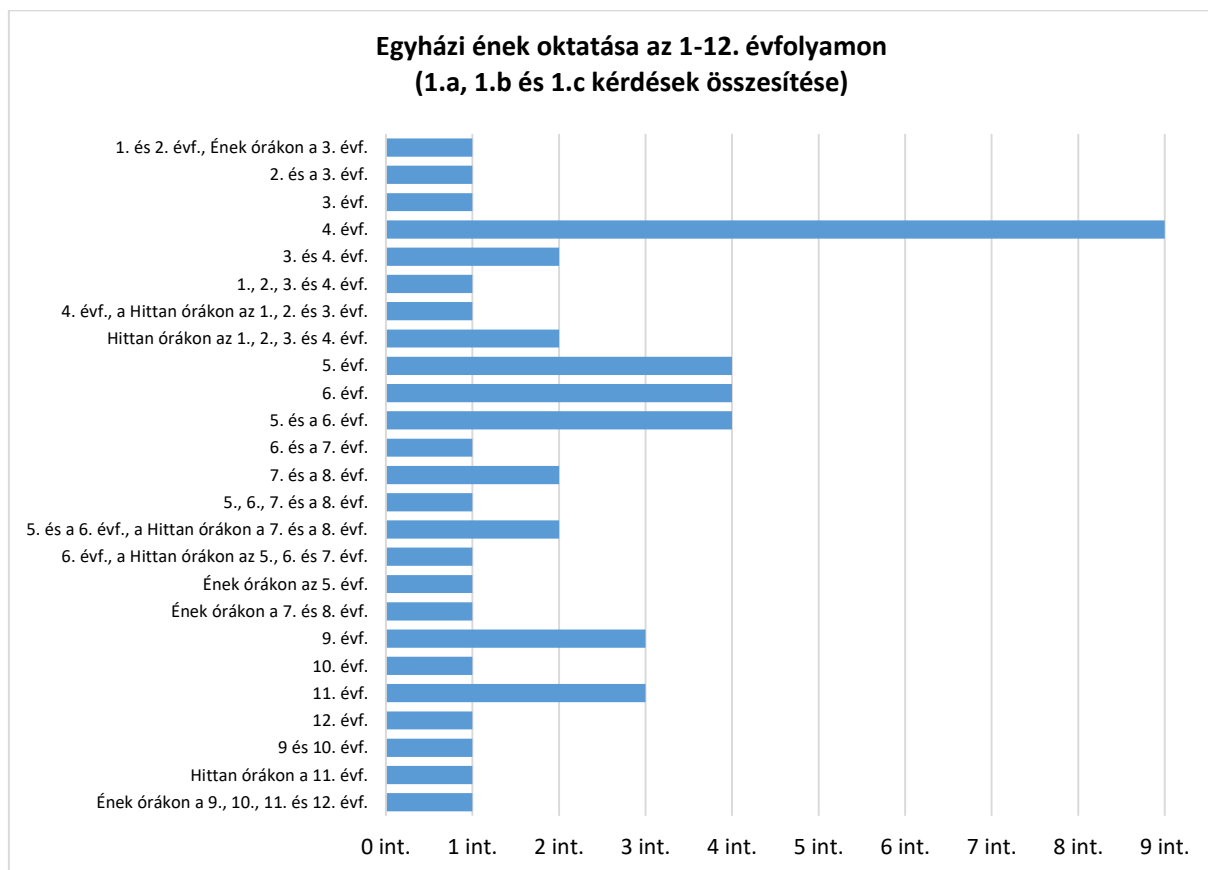
1.c Folyik-e az Ön intézményében 9-12. évfolyamon órarendi keretekben egyházi ének oktatás?

A 9-12. évfolyam adatainak megadásában 11 intézmény volt érintett. A legjellemzőbb a 9. vagy a 11. évfolyamon külön órarendi órában folyó egyházi ének oktatás volt (3-3 intézmény, 28%-os arányokkal).

Előfordult egy-egy intézményben a hittan, vagy az ének-zene órákba integrált egyházi ének tanítása is.

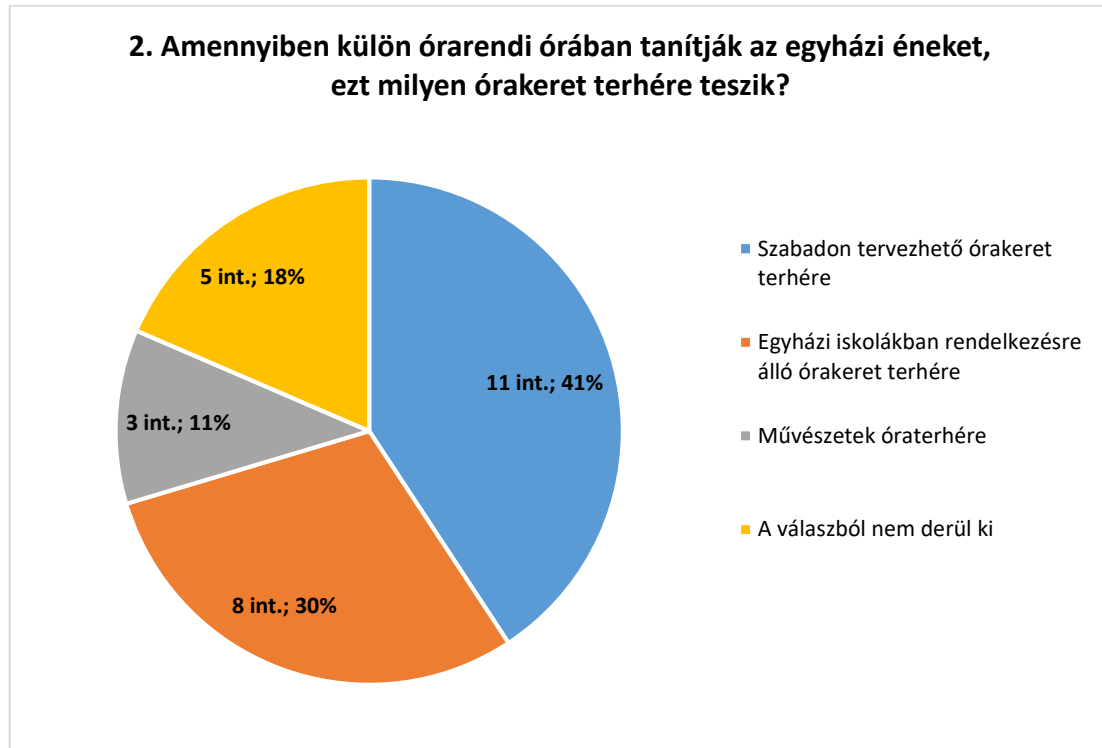
Összesítve az 1. kérdésre adott válaszokat kirajzolódik, hogy jellemzően mely évfolyamokon jelenik meg az egyházi ének tanítása. (Megjegyezzük, hogy az 1.a, 1.b és 1.c kérdésekre adott válaszok alapján a diagramon a 9-12. évfolyamon 11 kitöltő, míg az 1-8 évfolyamra vonatkozóan 22, illetve 24 kitöltő intézmény adatait ábrázoljuk.)

A diagramról leolvasható, hogy az egyházi ének tanítása alsóban túlnyomórészt a 4. évfolyamon, felsőben az 5. és a 6. évfolyamon, míg a középiskolai osztályokban a 9. és a 11. évfolyamokon órarendi óra keretében valósul meg.

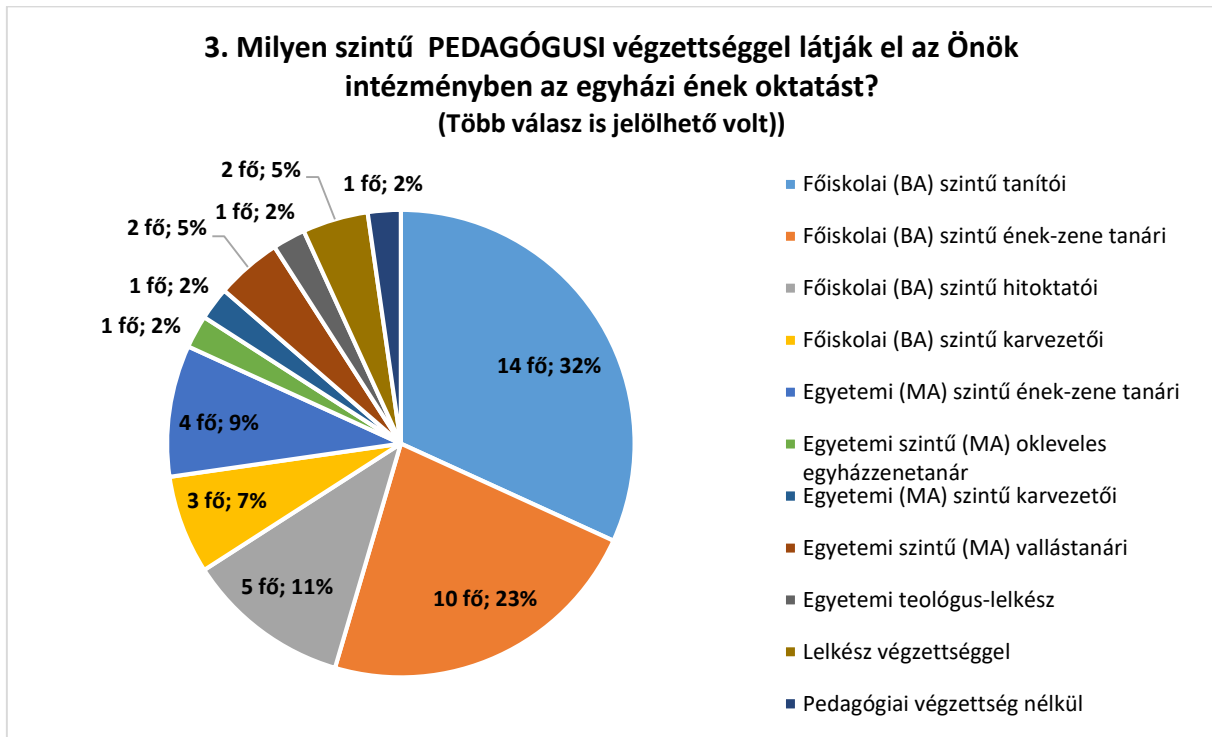
2. Amennyiben külön órarendi órában tanítják az egyházi éneket, ezt milyen órakeret terhére teszik?

Erre a kérdésre 27 válasz érkezett. A kitöltők szabadon fogalmazhatták meg válaszaikat. Ezeket kategóriákba rendeztük. 5 kitöltő esetében nem volt megállapítható, hogy pontosan milyen órakeretből valósítják meg az órákat, így létrehoztunk egy „A válaszból nem derül ki” kategóriát” is.

Az órarendi órákban tartott egyházi ének ódakeretét a gyakorlat szerint háromféle lehetőség valamelyikével biztosítják az intézmények. Döntő többség (11 intézmény, 41%) a szabadon tervezhető órakeret terhére, 30% (8 intézmény) az egyházi iskolákban rendelkezésre álló plusz órakeret terhére és 3 intézmény (11%) Ez utóbbi megoldás a középiskolákra jellemző.

3. Milyen szintű PEDAGÓGUSI végzettséggel látják el az Önök intézményben az egyházi ének oktatást?

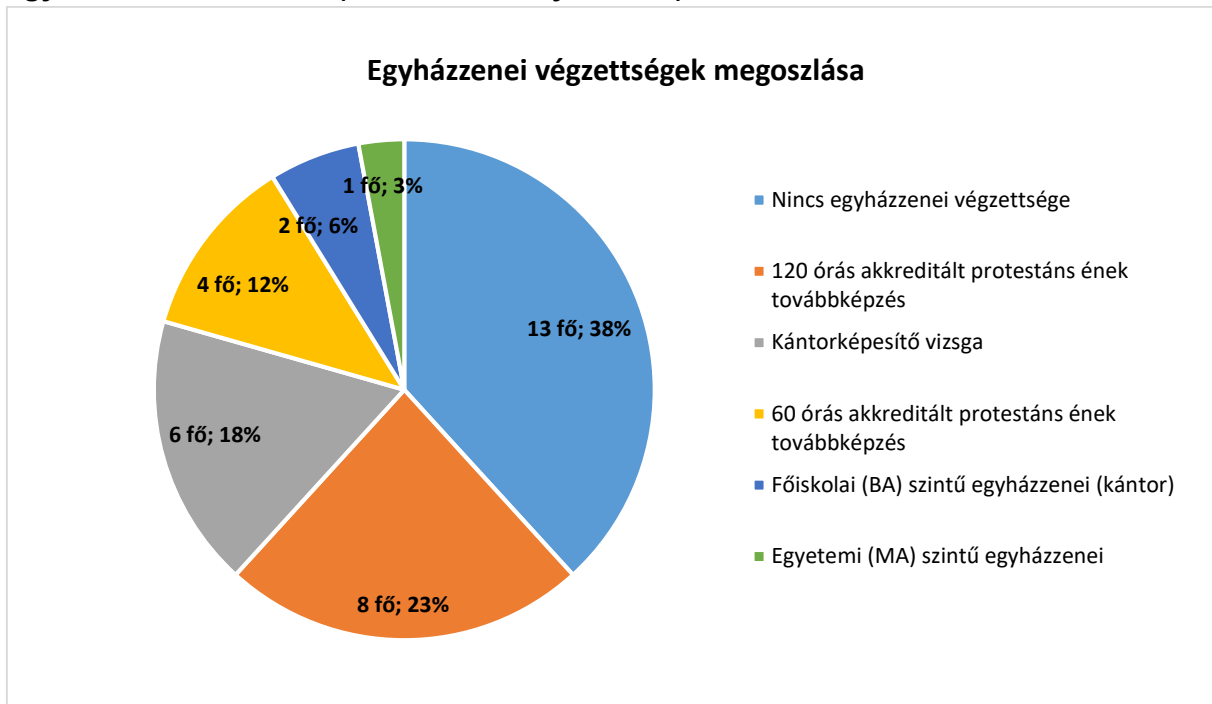

Az egyházi éneket tanító pedagógusok pedagógiai végzettségi mutatóit is felmértük. (Az elemzésénél gondot okozott, hogy több végzettség felsorolása esetén nem derült ki, hogy azok egy vagy több pedagógusra vonatkoznak-e, így a többszörösen is diplomával rendelkezők számát/arányát nem vizsgáltuk.)

Összesen 44 végzettség szerepelt az adatbázisunkban. A leggyakoribb a Főiskolai (BA) szintű tanítói végzettség volt. Ezzel a végzettséggel 14 fő, (32%) rendelkezett. A következő jelentős arányt a Főiskolai (BA) szintű ének-zene tanári, (10 fő, 23%) és a Főiskolai szintű (BA) hitoktatói végzettség (5 fő, 11%) mutatta. Ezeket túl a további végzettségek 2-9%-ban voltak jelen.

Figyelemre méltó, hogy három esetben egyetemi teológus-lelkész, illetve lelkész végzettségű munkatárs tanítja az egyházi éneket, illetve további 1 intézményben a „Pedagógiai végzettség nélkül” kategóriát jelölték be.

4. Milyen szintű EGYHÁZZENEI végzettséggel látják el az Önök intézményben az egyházi ének oktatást? (Több válasz is jelölhető)

A kitöltő 28 intézményben az intézményvezetők összesen 34 végzettséget – vagy annak hiányát – írták be.

Az egyházi éneket tanítók több mint egyharmada (38%) nem rendelkezik egyházzenei végzettséggel.

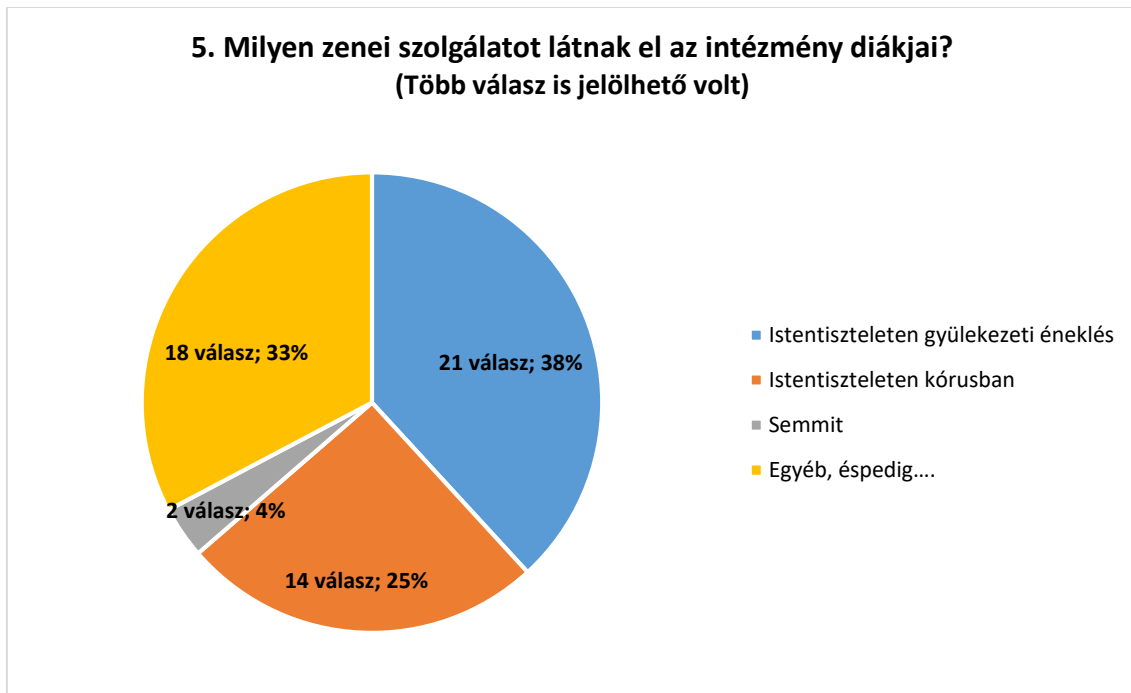
Negyedüknek (8 fő, 23%) van 120 órás akkreditált protestáns ének végzettsége. A 8 intézményből háromban van emellett kántorképesítő vizsgával rendelkező tanár is. (Mivel itt a kitöltés nem személyekre, hanem intézményre vonatkozott, így nem tudhatjuk, hogy ugyan azokról, vagy különböző egyházi ének tanárokról van-e szó?)

Kántorképesítő vizsgával összesen 6 fő rendelkezik (18%). 4 fő (12%) 60 órás akkreditált protestáns ének végzettséggel tanítja az egyházi éneket.

Két fő egyházi ének tanárnak van Főiskolai szintű egyházzenei (kántor), egynek pedig Egyetemi (MA) szintű egyházzenei végzettsége.

5. Milyen zenei szolgálatot látnak el az intézmény diákjai? (Több válasz is jelölhető)

A 28 intézménytől 55 különböző szabad szöveges válasz érkezett. Ezeket kategóriákba soroltuk.

A válaszok 38%-a Istentiszteleti gyülekezeti éneklést, további 25%-uk Istentiszteleten kórusban éneklést említett. Csupán 2 válasz (4%) mondta azt, hogy semmiféle zenei szolgálatot nem látnak el a diákjaik.

Jelentős volt az előbbi kategóriákban nem sorolható válaszok aránya (33%). Ezeket az „Egyéb”-be (azon belül alkategóriákba) gyűjtöttük össze. Ezek a válaszok az alábbi alkalmakat nevesítették:

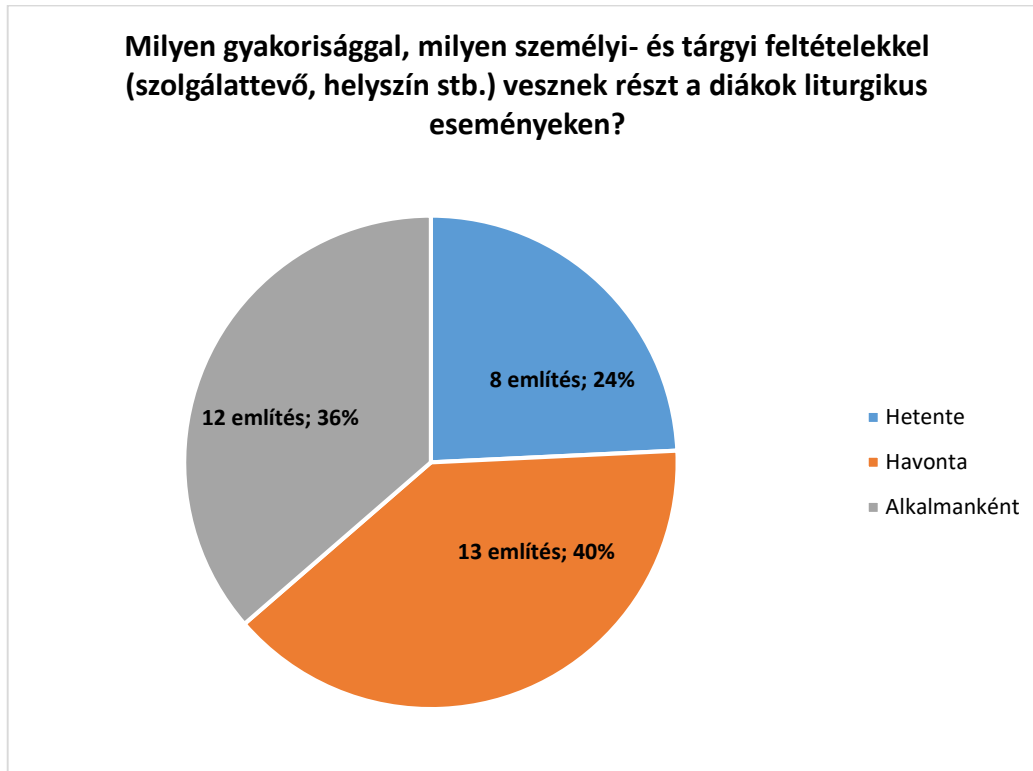
Iskolai ünnepeken	5 válasz
Iskolai istentisztelet, áhítat, hókezdő alkalmakon	3 válasz
Egyházi ünnepeken	3 válasz
Hangszeres szolgálat, dicsőítő zenekar	3 válasz
Települési, nemzeti ünnepek	2 válasz
Családi istentisztelet	1 válasz
Kiszálláson kórusban	1 válasz

6. Milyen gyakorisággal, milyen személyi- és tárgyi feltételekkel (szolgálattevő, helyszín stb.) vesznek részt a diákok liturgikus eseményeken?

A 28 kitöltő intézmény válaszaiból 34 gyakoriságra vonatkozó adatot lehetett beazonosítani. A szolgálattevő és a helyszín megnevezése esetleges volt, ezért erre vonatkozóan nem végeztünk összesítést.

A gyakoriságra vonatkozóan három kategóriát alkottunk: Hetente, Havonta, Alkalmanként.

Egy válaszban előfordult a napi gyakoriság is („Reggeli áhítat minden nap”)

A válaszokban a havonkénti részvétel fordult elő a leggyakrabban (13 említés, 40%). Ettől alig maradt el az alkalmankénti részvétel előfordulása (12 említés, 36%). A legritkábban előforduló a hetente kategóriába sorolható események voltak (8 említés, 24%), valamint előfordult 1 esetben a napi áhítat említése is (Ezt a diagramon nem ábrázoltuk.)

A válaszokat is közreadjuk, már csak azért is, mert az esetlegesen megjelenő személyi és a tárgyi feltételekre vonatkozó adatok ezekben lelhetők fel

A három kategória válaszai:

Hetente: 8 említés (7 említés hetente, melyből 3 nevesíti a hétfői hétkezdő áhítatot, 1 említés kéthetente)

- Heti (hétfői) áhítaton, napi felolvasáson
- Iskolai áhítat minden hétfőn
- hetente - hétkezdő áhítat az iskolában
- Heti 1 alkalom
- Vasárnapi vagy hétkezdő istentiszteleti alkalmakon diákjaink különböző hangszerekkel kísérik időnként a gyülekezeti éneklést (jelenleg: trombita, cselló, zongora, orgona)
- Hetente legalább egyszer a templomban kötelező áhítaton résztvevőként

- Istentiszteleteken beosztás szerint, heti rendszerességgel áhítat
- 2 hetente 2-2 osztály református diákjai a fenntartó gyülekezeti istentiszteleti alkalmain

Havonkénti alkalmak: 13 említés

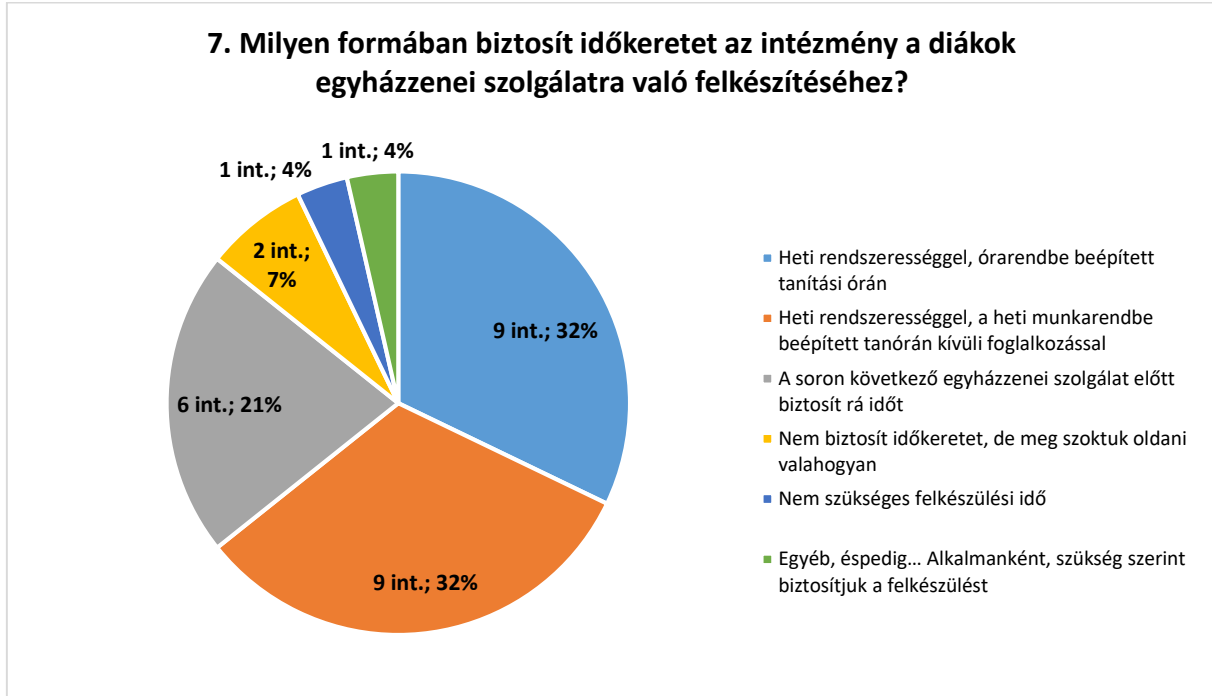
- Havonta
- Havonta 1-2 alkalommal istentiszteleten és napi áhítatokon
- Általában havonta
- Havi egy alkalommal, osztályok váltakozásával a helyi református templomban.
- Havi rendszerességgel
- Havonta/ negyedévente; lelkész, kórusvezető; templom
- Havonta egy alkalommal
- Havonta egy alkalommal - Családi Istentiszteleten
- Havonta
- Havonta 1 osztály családi it-en szolgálattevőként, ünnepi istentiszteleteken szolgálattevőként.
- Havi családi istentisztelet, havi Ifjúsági istentisztelet
- Havonta iskolai istentisztelet a fenntartó gyülekezet templomában
- Havi családi istentiszteleten

Alkalmanként: 12 említés, melyből 2 nevesíti a Családi istentisztelet

- Elsősorban a templomi ballagási illetve tanévzáró ünnepélyeken
- Imaalkalmon rendszeresen a diákok szolgálnak hangszerekkel (gitár, dob, zongora)
- Családi istentiszteletek alkalmával, a világjárvány előtt 2-3 havonta
- Alkalmanként a helyi református templomban
- Istentiszteleti, iskolai rendezvényeken
- Nagyobb ünnepekhez kapcsolódóan (évente 3-4 alkalom)
- Iskolai énekkar, évente két alkalom, Reformáció és Virágvasárnap
- Ünnepi Istentiszteletek mindegyikén, intézményi rendezvények alkalmából
- Családi vasárnapok alkalmával
- Ritkán, ünnepi alkalmakkor
- Időnként szupplikációk a fenntartó és környező gyülekezetekben
- Ünnepi alkalmak idősek otthona, istentiszteletek

7. Milyen formában biztosít időkeretet az intézmény a diákok egyházzenei szolgálatra való felkészítéséhez?

Erre a kérdésre egyetlen kategória kiválasztásával lehetett válaszolni, illetve lehetőség volt az „Egyéb, éspedig” opciónál szabad szöveges válasz beírására. Mind a 28 kitöltő érdemben megválaszolta a kérdést, 1 fő írt az Egyéb kategóriába.

Az egyházzenei szolgálatra való felkészülést az intézmények harmada (9 int, 32%) „Heti rendszerességgel, órarendbe beépített tanítási órán”, másik harmada „Heti rendszerességgel, a heti munkarendbe beépített tanórán kívüli foglalkozással” biztosítja.

Az intézmények közel negyedében (6 int. 21%) „A soron következő egyházzenei szolgálat előtt biztosít rá időt” kategóriát választotta.

Csupán 2 intézményben nem biztosítanak erre időkeretet, de valahogy megoldják a felkészítést, 1 intézmény választotta azt, hogy nem szükséges felkészülési idő és 1 intézmény írta az Egyéb kategóriába, hogy alkalmanként fordul elő ilyen és szükség szerint megoldják a felkészülést (mely válasz tulajdonképpen a „Nem biztosít időkeretet, de meg szoktuk oldani valahogyan” kategóriával cseng össze).

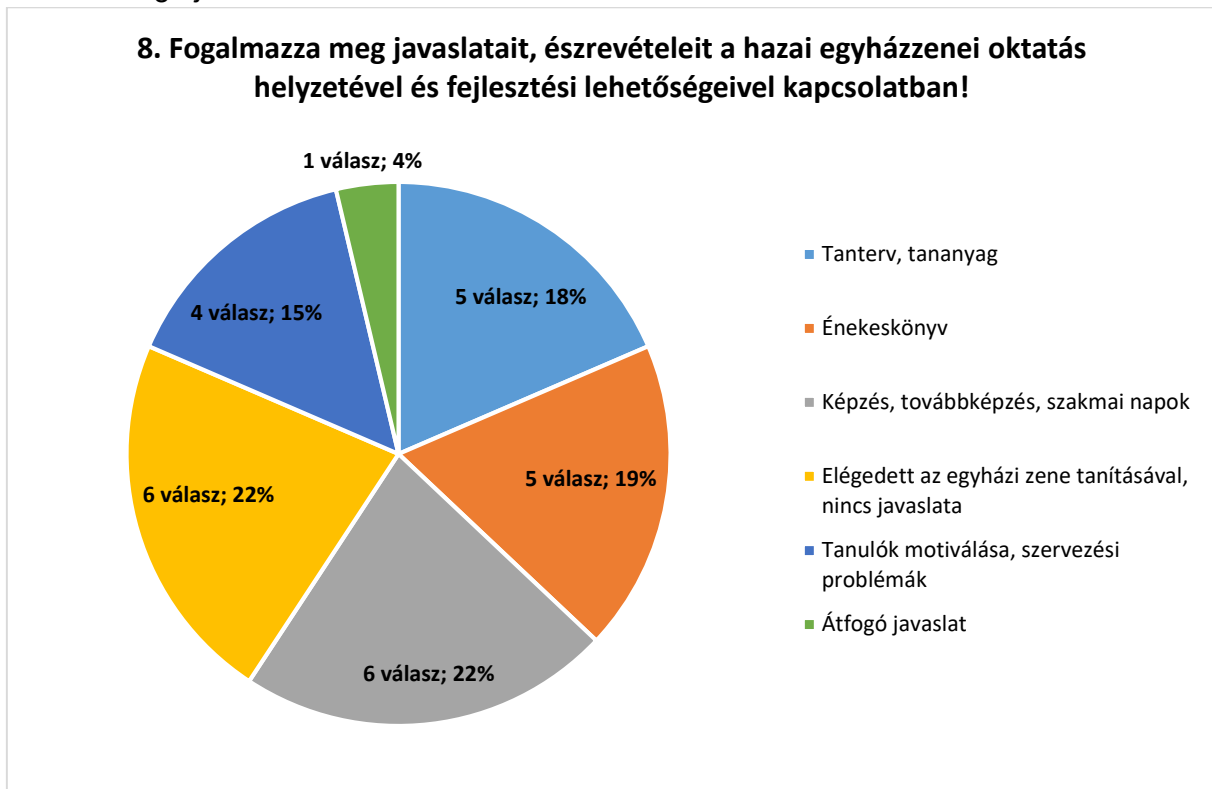
8. Fogalmazza meg javaslatait, észrevételeit a hazai egyházzenei oktatás helyzetével és fejlesztési lehetőségeivel kapcsolatban!

Az utolsó kérdésben azt kértük, hogy a témával kapcsolatban szabad szöveges válaszban fogalmazzák meg a kitöltők az észrevételeiket, javaslatukat.

A 28 kitöltő közül erre a kérdésre 24 fő adott választ. Közülük 1 fő azt írta, hogy nem tud javaslatot tenni, mert csak néhány hónapja tanítja a tantárgyat.

A válaszokból témájuk szerint kategóriákat képeztünk. Ezek a következők voltak:

- Tanterv, tananyag
- Énekeskönyv
- Képzés, továbbképzés, szakmai napok
- Elégedett az egyházi zene tanításával, nincs javaslata
- Tanulók motiválása, szervezési problémák
- Átfogó javaslat

A tanterv, tananyag és az énekeskönyvvel kapcsolatos témákban egyaránt 5-5 javaslat érkezett. Ezeknél is több, 6 fogalmazódott meg a képzésekkel, továbbképzésekkel, szakmai napokkal kapcsolatban. Szintén 6 kitöltő azon véleményének adott hangot, hogy elégedett az egyházi ének tanításának körülményeivel, nincs módosítási javaslata. 4 fő hozta fel a motiválás, a tantárgy iránti érdeklődés kérdését. 1 fő adott tömör és átfogó javaslatot az egyházi ének tantárggyal kapcsolatban.

A beérkezett válaszokat eredeti formájukban is közreadjuk (annyi módosítással, hogy a több témakört is érintőket szétszabdaltuk a megfelelő kategóriák alá.)

Tanterv, tananyag

- Véleményem szerint az egyházi ének tantárgyat szervelesen integrálni kellene az általános iskolai ének-zene oktatásba 1-8. évfolyamig bezárólag, amelyhez külön tantervet kellene készíteni a református iskolák számára.
- Javaslom, hogy adjanak nagy szabadságot a tanárnak a tananyag megválasztásában, ő ismeri a helyi viszonyokat, alkalmakat, amihez a használható egyházi énektudás kell. Maradjon gyakorlati tantárgy!
- Szükséges lenne egységes református egyházzenei tanterv kidolgozása az általános iskolák számára.
- Szeretnénk, ha minden évfolyamon lehetne egyházi éneket tanítani külön órakeretben
- Az egyházzene jobban alkalmazkodjon a gyerekek életkorához

Énekeskönyv

- Új református énekeskönyv biztosítása
- Az új énekeskönyvhöz kapcsolódóan továbbképzések. Digitális tanári segédanyag.
- Nálunk jól bevált a tantárgy. Nagy örömmel énekelik a gyerekek az ifjúsági egyházi énekeket, melyek tematikáját helyben dolgoztunk ki korosztálynak megfelelően. Sajnos nincs énekeskönyvünk, ezért saját kivitelezésében sokszorosítjuk a megtanulandó énekek szövegét tematikus rajzokkal, színezőkkel kiegészítve.
- Lehetne egyházi énekhez énekes könyvet szerkeszteni. Segítené a tanítókat. A gyerekeknek lehetne többször feladni egyszerű rejtvényeket kitöltésre, egyházi témában írásokat kérni tőlük. Ifjúsági oldalt nyitni.
- Tegyük elérhetővé, hozzáférhetővé, akár pályázati forrásból, az ifjúsági énekfüzeteket. Nagy segítséget jelent a letölthető hangszeres kíséret.

Képzés, továbbképzés, szakmai napok

- Jó úton haladunk, de kevés a végzett énekszakos pedagógus.
- Szükség lenne 30-60 órás egyházzenei képzésre az intézményhez közel. A képzett szakember kevés, vagy nincs.
- Egyház zenei képzésre igényt tartanánk
- Módszertani kézikönyvek, önfejlesztést szolgáló digitális segédeszközök szélesebb körű elérhetőségével tudnák támogatni az egyházi ének oktatását
- Szakmai napokon való részvétel, tananyaggal és módszerekkel kapcsolatos tapasztalatcsere, kórustalálkozók szervezése
- A pedagógusok leterheltsége magas - ha lelkesedése van, akkor is a továbbképzés, a hangszeres képzés óriási többletet jelent (ene).

Elégedett az egyházi zene tanításával, nincs javaslata

- Egyházi éneket tanító kollégánk, aki főiskolai kántori végzettséggel rendelkező távozása után az intézményünkben tanító kollégák vették át az egyházi ének tanítását nagy szeretettel és lelkesedéssel. Megítélésem szerint felkészülten és hatékonyan látják el feladatukat.

- Iskolánkban magas színvonalon történik az egyházzenei oktatás, elhivatott, szakmailag felkészült, lelkes és motivált kolléganő tanítja.
- Iskolánkban jól működik. Az egyházi ének tanítása mellett - a tanulók korának megfelelő- egyházzenei, elméleti és egyháztörténeti ismereteket is tanulnak.
- Rálátásom igazán a saját intézményünkre van. Itt a hitoktató és az egyházi éneket tanító pedagógus összedolgozva erősítik egymás munkáját. Ez érzékelhető is.
- Megfelelő a két évfolyamon (5-6.) az egyházi ének óra
- Jónak gondolom.

Tanulók motiválása, szervezési problémák

- Általános iskolai szinten, jobban "hozzá szoktatni" a gyerekeket ezekhez az énekekhez, vagy legalább találkozzanak az ilyesfajta énekekkel
- A Covid helyzet után újra vissza kell állítani a "súlyát" , az abban való aktív részvételt.
- Alacsony a tanulók motiváltsága az énekes szereplések, próbák és szolgálatok irányában. (Állandó kényszerrel nehéz...)
- Kicsi iskola esetén alkalmas hely is problémát okozhat.

Átfogó javaslat

- Személyi, tárgyi feltételek biztosításához zsinati támogatás.

Melléklet:**KÉRDŐÍV REFORMÁTUS KÖZNEVELÉSI INTÉZMÉNYEK VEZETŐI RÉSZÉRE**

Tisztelt Intézményvezető!

Az egyházi ének tantárgy és kerettantervének fejlesztése, a tantárgy képzési hátterének kialakítása fontos és aktuális feladata egyházi köznevelésünknek.

Kérjük, hogy az alábbi kérdőív kitöltésével segítse a tartalmi és szervezeti fejlesztés munkáját.

Együttműködését köszönjük!

Áldás, békesség!

Reformatus Pedagógiai Intézet

Szakmai kapcsolattartó:

Mórocz Ildikó, ének-zene tantárgygondozó, pedagógiai előadó

morocz.ildiko@reformatus.hu

06-30-485-4235

Kérjük adja meg az adatait!

A kitöltő személy neve

Munkahelye:

E-mail címe:

Telefonos elérhetősége:

1.a. Folyik-e az Ön intézményében 1-4. évfolyamon órarendi keretekben egyházi ének oktatás? (Több válasz is jelölhető)

- Igen, külön órarendi órában az 1. évfolyamon
- Igen, külön órarendi órában a 2. évfolyamon
- Igen, külön órarendi órában a 3. évfolyamon
- Igen, külön órarendi órában a 4. évfolyamon
- Igen, a hittan tantárgyi órákba integrálva az 1. évfolyamon
- Igen, a hittan tantárgyi órákba integrálva a 2. évfolyamon
- Igen, a hittan tantárgyi órákba integrálva a 3. évfolyamon
- Igen, a hittan tantárgyi órákba integrálva a 4. évfolyamon
- Igen, az ének-zene tantárgyi órákba integrálva az 1. évfolyamon
- Igen, az ének-zene tantárgyi órákba integrálva a 2. évfolyamon
- Igen, az ének-zene tantárgyi órákba integrálva a 3. évfolyamon
- Igen, az ének-zene tantárgyi órákba integrálva a 4. évfolyamon
- Igen, tömbösítve/projektként
- Nem
- Intézményünkben nincs 1-4. évfolyam

1.b. Folyik-e az Ön intézményében 5-8. évfolyamon órarendi keretekben egyházi ének oktatás? (Több válasz is jelölhető)

- Igen, külön órarendi órában az 5. évfolyamon
- Igen, külön órarendi órában a 6. évfolyamon
- Igen, külön órarendi órában a 7. évfolyamon
- Igen, külön órarendi órában a 8. évfolyamon
- Igen, a hittan tantárgyi órákba integrálva az 5. évfolyamon

Igen, a hittan tantárgyi órákba integrálva a 6. évfolyamon
Igen, a hittan tantárgyi órákba integrálva a 7. évfolyamon
Igen, a hittan tantárgyi órákba integrálva a 8. évfolyamon
Igen, az ének-zene tantárgyi órákba integrálva az 5. évfolyamon
Igen, az ének-zene tantárgyi órákba integrálva a 6. évfolyamon
Igen, az ének-zene tantárgyi órákba integrálva a 7. évfolyamon
Igen, az ének-zene tantárgyi órákba integrálva a 8. évfolyamon
Igen, tömbösítve/projektként
Nem
Intézményünkben nincs 5-8. évfolyam

1.c. Folyik-e az Ön intézményében 9-12. évfolyamon órarendi keretekben egyházi ének oktatás? (Több válasz is jelölhető)

Igen, külön órarendi órában a 9. évfolyamon
Igen, külön órarendi órában a 10. évfolyamon
Igen, külön órarendi órában a 11. évfolyamon
Igen, külön órarendi órában a 12. évfolyamon
Igen, a hittan tantárgyi órákba integrálva a 9. évfolyamon
Igen, a hittan tantárgyi órákba integrálva a 10. évfolyamon
Igen, a hittan tantárgyi órákba integrálva a 11. évfolyamon
Igen, a hittan tantárgyi órákba integrálva a 12. évfolyamon
Igen, az ének-zene tantárgyi órákba integrálva a 9. évfolyamon
Igen, az ének-zene tantárgyi órákba integrálva a 10. évfolyamon
Igen, az ének-zene tantárgyi órákba integrálva a 11. évfolyamon
Igen, az ének-zene tantárgyi órákba integrálva a 12. évfolyamon
Igen, tömbösítve/projektként
Nem
Intézményünkben nincs 9-12. évfolyam

2. Amennyiben külön órarendi órában tanítják az egyházi éneket, ezt milyen órakeret terhére teszik?

3. Milyen szintű PEDAGÓGUSI végzettséggel látják el az Önök intézményben az egyházi ének oktatást? (Több válasz is jelölhető)

Főiskolai (BA) szintű tanítói
Főiskolai (BA) szintű ének-zene tanári
Egyetemi (MA) szintű ének-zene tanári
Főiskolai (BA) szintű karvezetői
Egyetemi (MA) szintű karvezetői
Főiskolai (BA) szintű hangszeres zenetanári
Egyetemi (MA) szintű hangszeres zenetanári
Főiskolai (BA) szintű hitoktatói
Egyetemi szintű (MA) vallástanári
Pedagógiai végzettség nélkül
Egyéb pedagógusi végzettség, éspedig....

4. Milyen szintű EGYHÁZZENEI végzettséggel látják el az Önök intézményben az egyházi ének oktatást? (Több válasz is jelölhető)

- Kántorképesítő vizsga
- Főiskolai (BA) szintű egyházzenei (kántor)
- Egyetemi (MA) szintű egyházzenei
- Doktori fokozattal rendelkezik egyházzenei területen
- 60 órás akkreditált protestáns ének továbbképzés
- 120 órás akkreditált protestáns ének továbbképzés
- Nincs egyházzenei végzettsége

5. Milyen zenei szolgálatot látnak el az intézmény diákjai? (Több válasz is jelölhető)

- Semmit
- Istentiszteleten gyülekezeti éneklés
- Istentiszteleten kórusban
- Egyéb, éspedig....

6. Milyen gyakorisággal, milyen személyi- és tárgyi feltételekkel (szolgálattevő, helyszín stb.) vesznek részt a diákok liturgikus eseményeken?

7. Milyen formában biztosít időkeretet az intézmény a diákok egyházzenei szolgálatra való felkészítéséhez? (Egy válasz jelölhető)

- Heti rendszerességgel, órarendbe beépített tanítási órán
- Heti rendszerességgel, a heti munkarendbe beépített tanórán kívüli foglalkozással
- A soron következő egyházzenei szolgálat előtt biztosít rá időt
- Nem biztosít időkeretet, de meg szoktuk oldani valahogyan
- Nem szükséges felkészülési idő
- Egyéb, éspedig...

8. Fogalmazza meg javaslatait, észrevételeit a hazai egyházzenei oktatás helyzetével és fejlesztési lehetőségeivel kapcsolatban!